

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Petek, 7. junij 2013 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Del A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, del B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nologo, ki ste jo reševali v delu B.

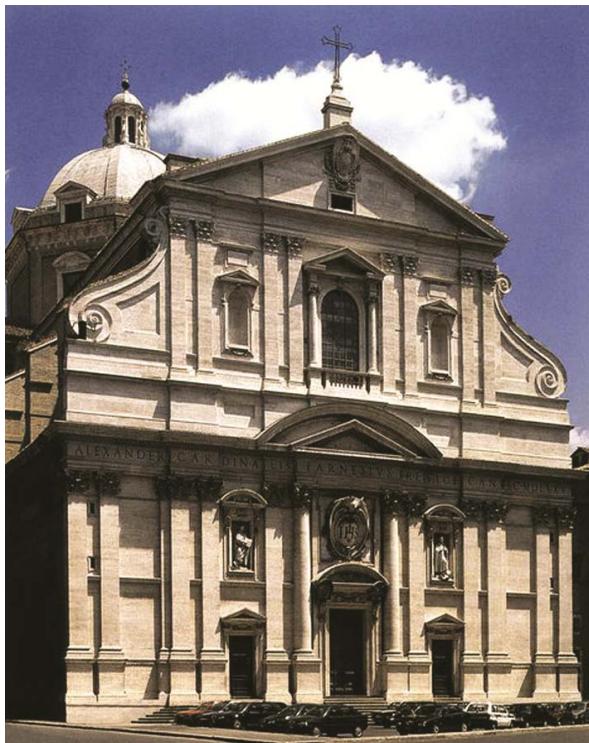
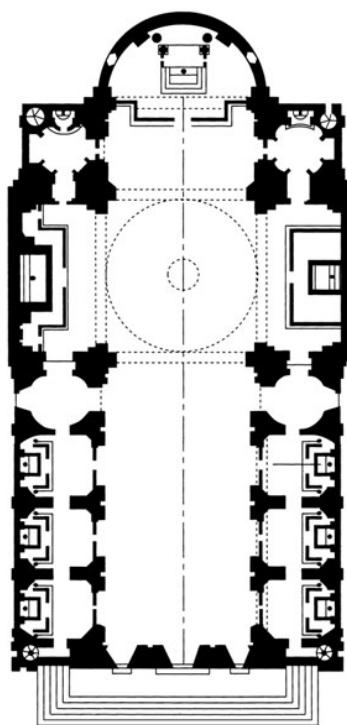
Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani. Barvna priloga ima 4 strani.

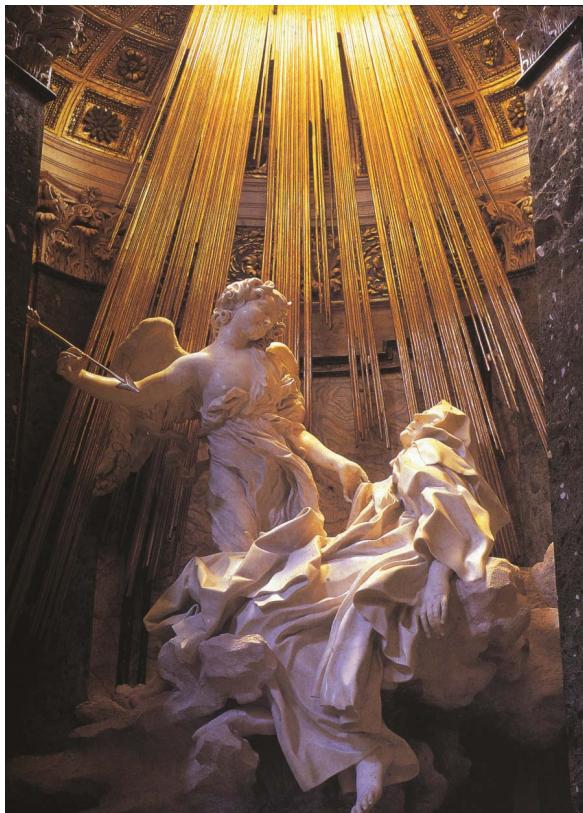
DEL A**1. naloga: Baročna umetnost in pojem celostne umetnine***Slika 1*(Vir slik 1 in 1 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)*Slika 1 a*

1.1. Poimenujte mesto, v katerem se je začela baročna umetnost, in navedite stoletje, ko se je razvila.

(2 točki)

1.2. Ob slikah 1 in 1 a navedite tri značilnosti baročne sakralne arhitekture. Posvetite se tlorisu, zunanjščini in notranjščini.

(3 točke)

Slika 2

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

- 1.3. Kiparsko delo na sliki 2 je ustvaril eden največjih baročnih umetnikov. Poimenujte ga. Kateri prizor je upodobljen na sliki? Opredelite prostor, v katerem je delo postavljeno, in razložite pojmom celostne umetnine.

(4 točke)

- 1.4. Kateri slikar je ustvaril delo na sliki 3? Katerega antičnega boga predstavlja? Navedite dve novosti, ki ju je umetnik vpeljal v slikarstvo baroka.

(4 točke)

Slika 3

(Vir: G. Pichel, Zgodovina umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1966)

Slika 4

(Vir: N. Šumi idr., Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana, 1992)

- 1.5. Tudi na Slovenskem se je v baroku razvil tip posvetne baročne arhitekture. Ob sliki 4 poimenujte arhitekturni tip spomenika in navedite eno njegovo značilnost.

(2 točki)

2. naloga: Primerjava teženj rokokojskega in neoklasicističnega slikarstva

Slika 1 (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993)

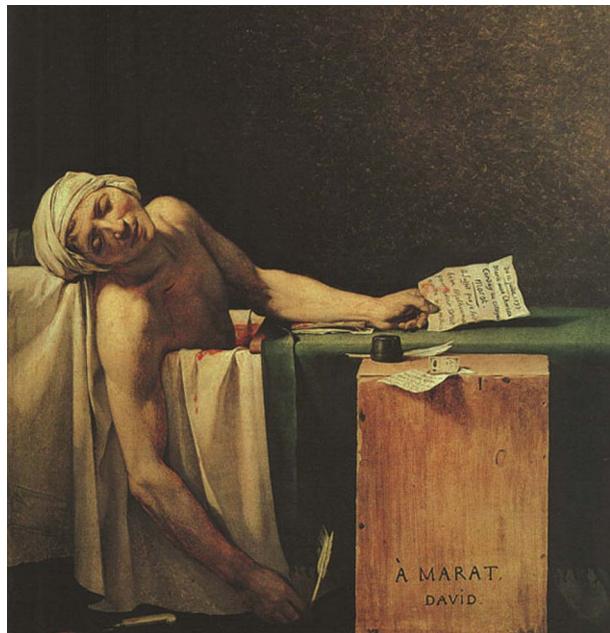
Slika 2 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: R. Cumming, Art, Dorling Kindersley Limited, London, 2005)

Slika 3 (slika 3 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

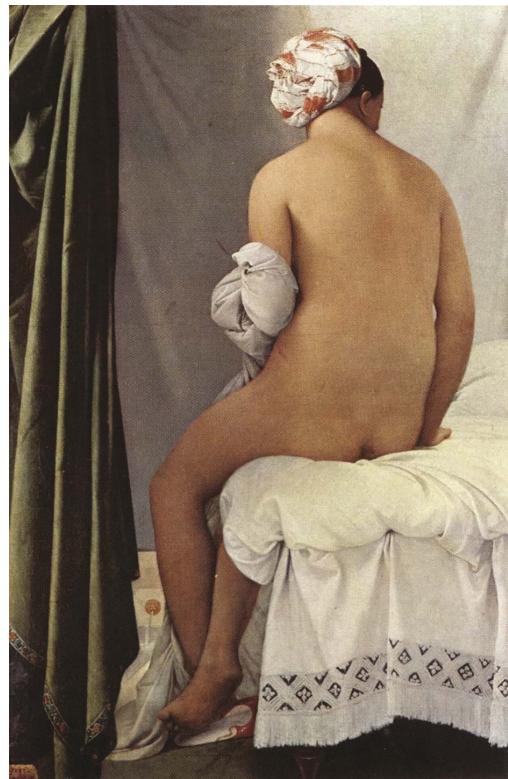
Slika 4 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993)

Slika 5 (slika 5 v barvni prilogi)

(Vir: H. Loyrette idr., The Louvre: All the Paintings, Black Dog & Leventhal Publishers, New York, 2011)

Slika 6 (slika 6 v barvni prilogi)

(Vir: R. Cumming, Art, Dorling Kindersley Limited, London, 2005)

Slika 7 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir: B. Jaki idr., Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja: vodnik, Narodna galerija, Ljubljana, 1998)

- 2.1. Deli na slikah 1 in 2 (sliki 1 in 2 v barvni prilogi) predstavljata dva mecena umetnosti iz vsakega obdobja. Navedite, kdo sta upodobljenca.

(2 točki)

- 2.2. Različna obdobja so poveličevala različne značaje. Poimenujte upodobljenca na sliki 3 in 4 (sliki 3 in 4 v barvni prilogi), ki pripadata različnim dobam. Z eno navedbo opredelite, kaj je za posameznega upodobljenca značilno.

Slika 3: _____

Slika 4: _____

(4 točke)

- 2.3. Upodobitvi na slikah 5 in 6 (sliki 5 in 6 v barvni prilogi) predstavljata isti motiv. Poimenujte ga. Občinstvu, ki je uživalo v rokokojski umetnosti, pripisujemo lastnosti ali razpoloženje, kakršno bi lahko pripisali dekletu na sliki 5. Katere značilnosti bi ji pripisali?

(2 točki)

- 2.4. V motivu in slogu dela na sliki 6 (slika 6 v barvni prilogi) so razvidna ključna izhodišča za slikarstvo 19. stoletja. Kako imenujemo slog, ki ga prevzamejo in poučujejo umetniške šole v 19. stoletju? Navedite skupno ime motivom, vzetim iz eksotičnega okolja (bodite pozorni na žensko pokrivalo in prizorišče) in so bili priljubljeni v umetnosti tega časa.

(2 točki)

- 2.5. Navedite dve oblikovni značilnosti dela na sliki 6 (slika 6 v barvni prilogi).

(2 točki)

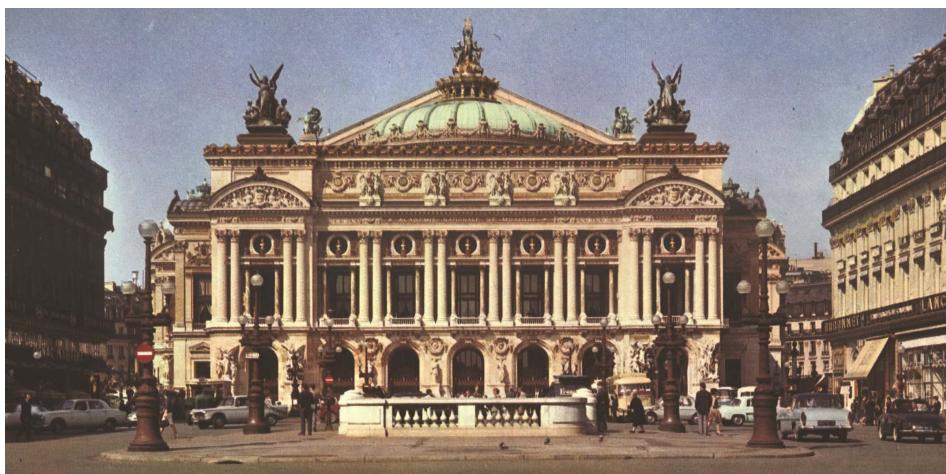
- 2.6. Slikarska upodobitev na sliki 7 (slika 7 v barvni prilogi) je delo predstavnika neoklasicizma na Slovenskem. Poimenujte ga. V njegovih delih se jasno izraža zamisel, kakšni morajo biti motivi neoklasicistične umetnosti. Opredelite jih z eno navedbo. Zapišite še temeljno sporočilo tega dela.

(3 točke)

3. naloga: Dinamika arhitekturnega dogajanja v 19. stoletju

(Vir: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998)

Slika 1

Slika 2

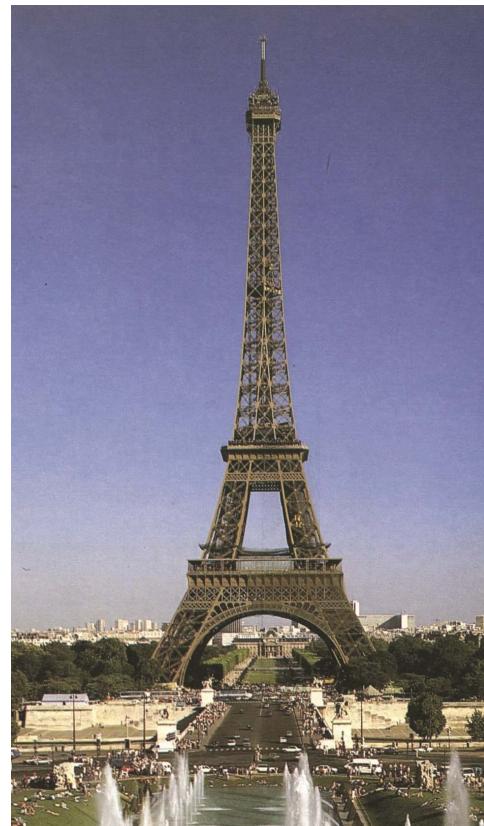
Slika 3

(Vir slik 2 in 3: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997³)

Slika 4

(Vir: A. Hrausky, Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 100 izbranih zgodb, Rokus, Ljubljana, 2002)

Slika 5

(Vir: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998)

- 3.1. Oglejte si spomenik na sliki 1. V kateri umetnostni slog bi ga umestili? Navedite dve značilnosti tega obdobja.

(3 točke)

- 3.2. Spomeniki na slikah 2, 3 in 4 oživljajo pretekle umetnostne sloge. Kako opredelimo to usmeritev v arhitekturi 19. stoletja? Navedite dve njeni značilnosti.

(3 točke)

- 3.3. Spomenik na sliki 5 kaže drzno konstrukcijsko rešitev in jasno strukturno zasnovo. Poimenujte ga in navedite, v katero arhitekturno usmeritev spada. Zapišite, iz katerega gradbenega materiala je spomenik.

(3 točke)

Slika 6

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

Slika 7

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

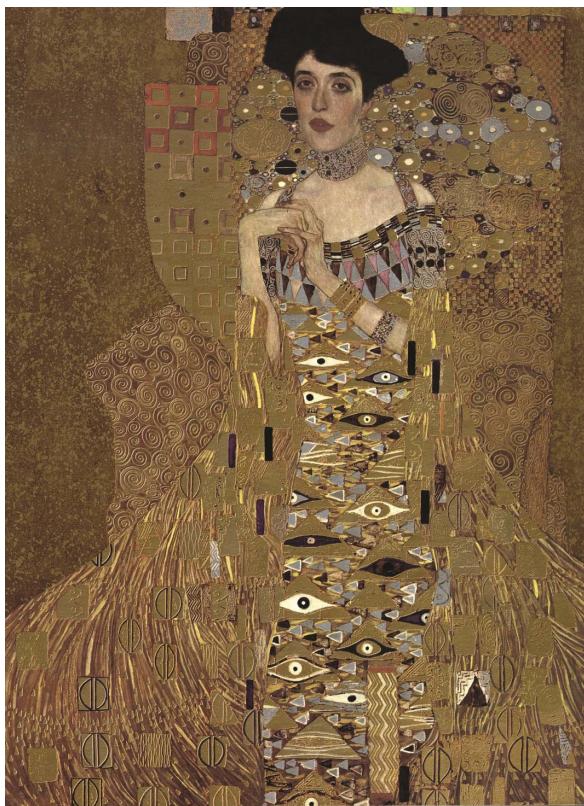
- 3.4. Stavbi na sliki 6 in 7 pripadata istim arhitekturnim težnjam po modernizaciji. Kateri stavbni tip je predstavljen? Imenujte deželo, kjer se je razvil. Kaj je spodbudilo gradnjo takšnih stavb?

(3 točke)

- 3.5. Stavba na sliki 7 je nastala v tridesetih letih 20. stoletja, ko je v arhitekturi prevladal funkcionalizem. Kdo je avtor dela na sliki 7? Kakšna je namembnost te stavbe danes? Razložite pojmom funkcionalizem.

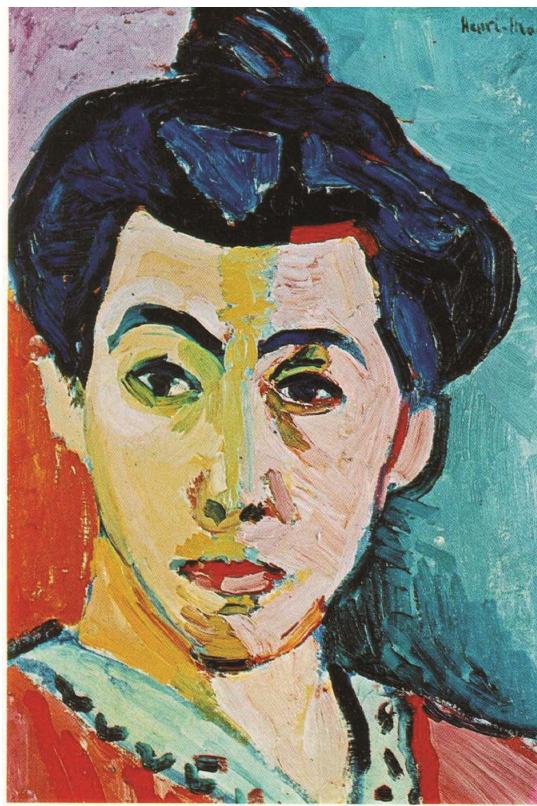
(3 točke)

4. naloga: Človeško telo in njegove upodobitve v modernizmu

Slika 1 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: A. Mason, A History of Western Art, McRae Books, Firenze, 2007)

Slika 2 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: A. - C. Krausse, The Story of Painting: From the Renaissance to the Present, Könemann, Köln, 1995)

Slika 3 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994)

Slika 4 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

- 4.1. Na sliki 1 (slika 8 v barvni prilogi) je Adele Bloch Bauer, žena bogatega dunajskega poslovneža. Kateri umetnostni smeri delo pripada? Poimenujte njegovega avtorja. Katera temeljna značilnost je razvidna v upodobitvi telesa?

(3 točke)

- 4.2. S takšnim načinom upodabljanja je slikar želet zavrniti akademsko umetnost. Vendar v svojem delu črpa tudi iz izročila starejše umetnosti. Z eno navedbo opredelite, po kateri starejši umetnosti se slikar zgleduje, in zapišite likovno tehniko, ki je vplivala nanj.

(2 točki)

- 4.3. Na sliki 2 (slika 9 v barvni prilogi) je upodobljena Amélie Matisse, slikarjeva žena. Z eno navedbo opredelite, s čim je slikar dosegel izraznost portreta. Kateri umetnostni smeri delo pripada?

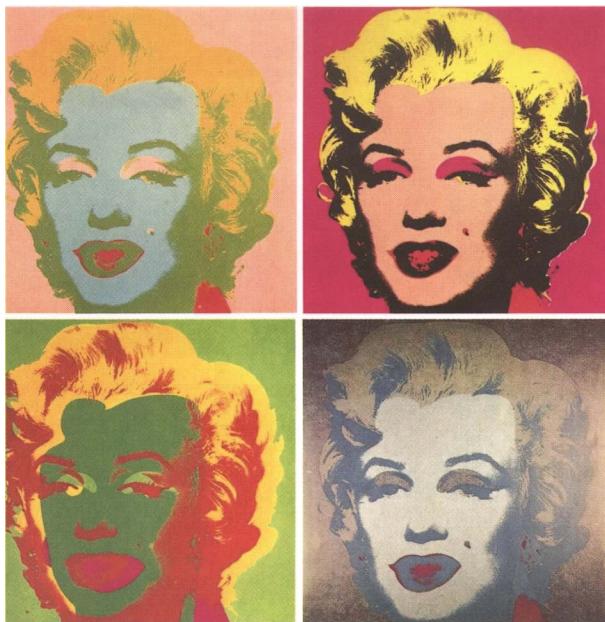
(2 točki)

- 4.4. Slika 3 (slika 10 v barvni prilogi) prikazuje portret pesnika Tristana Tzaraja. V katero avantgardno gibanje spada portret? Opredelite eno od oblikovnih značilnosti pesnikove upodobitve.

(2 točki)

- 4.5. Slovenski kipar, avtor kipa na sliki 4 (slika 11 v barvni prilogi), je izhajal iz tradicionalne figure. Navedite umetnika in poimenujte oblikovni postopek, ki je razviden iz njegovega oblikovanja figure.

(2 točki)

Slika 5 (slika 12 v barvni prilogi)

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

- 4.6. V šestdesetih letih 20. stoletja je ustvarjal avtor dela na sliki 5 (slika 12 v barvni prilogi). Poimenujte ga in navedite, kateri smeri pripada.

(2 točki)

- 4.7. Navedite, kakšno tehniko izdelave je uporabil slikar pri portretu na sliki 5 (slika 12 v barvni prilogi). Katere so značilnosti takih upodobitev?

(2 točki)

5. naloga: 20. stoletje modernističnih sprememb

Slika 1 (slika 13 v barvni prilogi)

Slika 2 (slika 14 v barvni prilogi)

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1991)

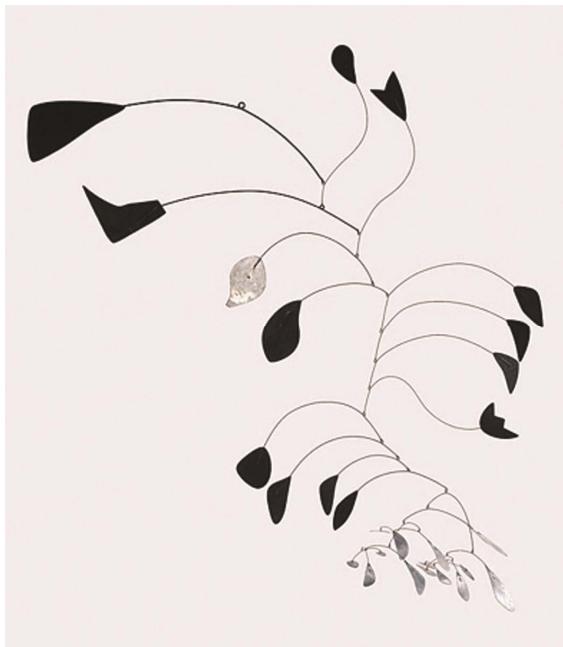

Slika 3 (slika 15 v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 3 in 4: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

Slika 4

Slika 5

(Vir: H. H. Arnason in M. Prather, *A History of Modern Art*, Thames and Hudson, London, 1998⁴)

Slika 6

(Vir: S. Bernik idr., *Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes*, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

- 5.1. K zapisanim modernističnim smerem pripišite ustrezne številke slik od 1 do 3 (slike 13, 14 in 15 v barvni prilogi) in 4.

fauvizem _____

kubizem _____

futurizem _____

ekspresionizem _____

(4 točke)

- 5.2. Slikarsko delo na sliki 3 (slika 15 v barvni prilogi) je nastalo v prvem desetletju 20. stoletja. Poimenujte avtorja in navedite dve oblikovni značilnosti te umetnostne smeri.

(3 točke)

5.3. Kiparsko delo na sliki 5 je primer gibljive plastike. Kako imenujemo ta tip kiparstva? Navedite dva materiala, uporabljeni pri tem delu.

(3 točke)

5.4. V šestdesetih letih 20. stoletja je v slovenskem prostoru delovala skupina, ki je z novim pogledom na svet opozorila na pomen zavedanja predmetov in pojavov okoli nas (slika 6). Poimenujte to skupino in navedite dve umetniški smeri ali obliki njenega delovanja, ki opredeljujeta njen umetniški izraz.

(3 točke)

5.5. Omenjeno skupino opredeljujemo kot neoavantgardno. Na njene strategije delovanja so vplivale težnje, ki so se oblikovale z zgodovinskimi avantgardami. Navedite, katero je bilo osrednje gibanje slovenske zgodovinske avantgarde in kdo je bil njegov vodilni predstavnik.

(2 točki)

DEL B

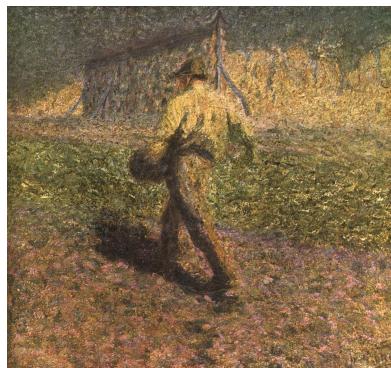
Oglejte si likovna dela na slikah 16 do 18 v barvni prilogi, eno izberite in ga predstavite, tako da:

- zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite;
- razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi;
- razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...);
- napišite, kakšne so bile okoliščine nastanka umetnine in pod kakšnimi vplivi je nastala ter opredelite njen pomen za zgodovino umetnosti;
- opredelite svoj odnos do likovnega dela.

Pišite tako, da navajate potrebne elemente naloge v zgoraj opredeljenem zaporedju. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam.

Besedilo naj bo dolgo najmanj pol in največ eno stran (150 do 200 besed).

(20 točk)

6. naloga

Slika 16

(Vir: Š. Čopič, Slovensko slikarstvo, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1966)

7. naloga

Slika 17

(Vir: <http://www.greatbuildings.com/buildings/Bauhaus.html>. Pridobljeno: 29. 5. 2012.)

8. naloga

Slika 18

(Vir: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994)

Slike so tudi v barvni prilogi.

Številka izbrane naloge: _____
